

Використовуючи новітні ІТ-системи та в цілому новітні технології, компанії можуть оптимізувати продажі та поставки товарів, знайти нові ринку збуту, контролювати фінанси та обсяг виробництва, підвищити якість обслуговування і збільшити свій дохід. Їх впровадження сприяє розвитку людського капіталу, оскільки відбувається підвищення кваліфікації, саморозвитку та професійної грамотності працівників бізнесу. Але є і мінуси - можливе викрадення даних підприємства, втрата репутації, грошей та доступу до інформації в досить короткий час. Щоб запобігти цьому, потрібно досить обережно вибирати ІТ-системи та мати високий рівень безпеки захисту інформації в Інтернет-середовищі. Незважаючи на мінуси, переваг набагато більше, адже ІТ-технології – це вже справжнє і перспективне майбутнє.

Література.

1. Дергачова В.В., Колешня Я.О. Вплив сучасних інформаційних технологій на економічну безпеку підприємства. *Економічний вісник Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут"*. 2017. № 14. С. 431-437.
2. Атанасов М., Йона О. Вплив інформаційних технологій на розвиток підприємства. Гармонізація суспільства — новітній напрямок розвитку держави : Всеукр. наук. конф. аспірантів та молодих вчених, 25 березня 2014 р.: матер. конф. Одеса, ОНЕУ. С. 54-61.
3. Штучний інтелект замінить касирів у ресторанах McDonald's — подробиці. *Ракурс*: веб-сайт. URL: <https://racurs.ua/ua> (дата звернення: 08.11.2021)
4. Искусственный интеллект (мировой рынок). *Tadviser*: веб-сайт. URL: <https://www.tadviser.ru/> (дата звернення: 08.11.2021)
5. Наука, технології та інновації. *Державна служба статистики*: веб-сайт. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> ((дата звернення: 08.11.2021)

ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ СОБІВАРТІСТЮ ПРОДУКЦІЇ

Асєєва Л.С., здобувач вищої освіти, les.aseeva@gmail.com

Науковий керівник: Писарчук О.В., к.е.н., доцент

*Харківський національний економічний університет
імені Семена Кузнеця*

Нині в Україні діє система нормативного-правових документів, які регулюють бухгалтерський облік витрат на виробництво і

калькуляції собівартості продукції, кожен з яких певним чином впливає на облік. А саме, це Закон про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні [1]; система національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку; Методичні рекомендації по формуванню собівартості продукції (робіт, послуг) в різних галузях; внутрішні робочі документи, що розробляються та затверджуються безпосередньо на підприємстві.

Загальні правила формування у бухгалтерському обліку інформації про витрати підприємства і її розкриття у фінансовій звітності за законодавством України встановлені в П(С)БО 16 "Витрати". Витрати відображаються в бухгалтерському обліку одночасно зі зменшенням активів або збільшенням зобов'язань [2, п.5].

Собівартість - це витрати, пов'язані з придбанням проданих товарів, виготовленням продукції, виконанням робіт та послуг. При цьому, згідно з діючими правилами бухгалтерського та податкового обліку, в собівартість товарів (продукції), робіт, послуг включаються не усі витрати підприємства, а тільки частина цих витрат - прямі та загальновиробничі. Метод обліку витрат – це сукупність прийомів організації документування та відображення виробничих витрат, що забезпечують визначення фактичної собівартості продукції і необхідну інформацію для контролю за процесом формування собівартості такої продукції. [3]

В обліковій практиці метод обліку витрат ідентифікують з об'єктами їх обліку, які є засобом розмежування витрат за їх призначенням і місцем виникнення [4].

При плануванні, обліку і аналізі собівартості окремих видів продукції визначальними є собівартість планова, нормативна і фактична (звітна). Планова собівартість розробляється на основі прогресивних норм і економічних нормативів за звітний період і є прийняттям підприємством рішень про граничну величину витрат на виробництво відповідних видів продукції, виконання робіт або надання послуг.

Нормативна собівартість є один з видів попередньої собівартості і визначає величину витрат на виріб по статтях і чинних поточних нормах, нормативах і кошторисах.

Фактична (звітна) собівартість визначається на основі даних бухгалтерського обліку на кінець звітного періоду і являє достовірну інформацію про фактичні витрати на виробництво продукції, робіт, послуг. Вона служить основою для

економічного аналізу, прогнозування, планування і прийняття рішень на короткострокову і довгострокову перспективу по виготовленню, вдосконаленню або заміні цього виду продукції.

Серед основних цілей обліку собівартості продукції, виділяють наступні [5, п. 5]: своєчасне, повне і достовірне визначення фактичних витрат, пов'язаних із виробництвом продукції; визначення фактичної собівартості окремих видів і всієї продукції; контроль за використанням матеріальних, трудових і грошових ресурсів.

Калькуляція - це частина процесу калькулювання, спосіб розрахунку (сукупність розрахункових процедур) собівартості одиниці продукції.

Визначення «правильної» та загальної собівартості – перше та головне завдання обліку витрат, без якого неможливо зробити надійні економічні розрахунки, а також приймати правильні рішення. Такий облік є внутрішньою справою підприємства, метод його обліку не розголошується зовнішньому світу, це фактично комерційна таємниця підприємства. Облік фактичних витрат також надає інформацію, яка використовується для визначення планових (нормативних) витрат.

Друге завдання калькулювання собівартості полягає в отриманні даних, необхідних для ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності. Такий розрахунок є за своєю суттю публічним і здійснюється за правилами, визначеними національними або міжнародними стандартами бухгалтерського обліку.

Третім завданням калькулювання є отримання інформації для податкового обліку, який потрібний платникам податків для визначення оподаткованого прибутку.

Фактичний розрахунок собівартості продукції неможливо завершити швидко, в кращому випадку його можна завершити через кілька днів після закінчення місяця, а іноді і в кінці кварталу. При цьому облік при надходженні готової продукції на склад може здійснюватися за плановою (контрольованою) собівартістю одиниці продукції з подальшими коригуваннями. Собівартість виготовлених та реалізованих товарів, у тому числі і продукції, складається з витрат, прямо пов'язаних з виробництвом таких товарів, виконанням робіт, наданням послуг. Собівартість, що складається з таких статей витрат як прямі матеріальні витрати, прямі витрати на оплату праці, амортизації виробничих основних засобів і нематеріальних активів, загальновиробничих витрат, які відносяться на собівартість

виготовлених і реалізованих товарів, вартості придбаних послуг, прямо пов'язаних з виробництвом товарів, інших прямих витрат, прийнято називати виробничою собівартістю. Виробнича собівартість продукції [5, п. 3] – це виражені в грошовій формі поточні витрати підприємства.

Виробнича собівартість як показник економічної діяльності є якісним показником ефективності підприємства. Щодо виду і методу калькулювання собівартості продукції то ці показники підприємство визначає самостійно відповідно до конкретної ситуації підприємства, особливостей і потреб виробничого процесу, виду собівартості та калькуляційного циклу. Зокрема, цей вибір має бути зазначений у наказі про облікову політику даного підприємства.

Література.

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення 12.11.2021).
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: Затверджено наказом Міністерства фінансів України 31.12.1999р. № 318. – URL.: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>
3. Безруких П.С. Организация бухгалтерського учета на предприятиях: Финансы, 1966. 206 с.
4. Барановська Т.В. Актуальність наукових досліджень з питань облікової політики. «Наука й освіта – 2003» – С. 3–5.
5. Методичні рекомендації з формування собівартості продукції (робіт, послуг) у промисловості: Затверджені наказом Мінпромполітики від 09.07.2007 р. № 373.

КОНЦЕСІЯ ЯК ОСНОВНИЙ МЕХАНІЗМ ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ: ВІТЧИЗНЯНИЙ ДОСВІД

*Беліменко О.І., магістр,
o.belimenko@knu.ua*

*Науковий керівник: Ганечко І. Г., к.е.н., доцент
Київський національний торговельно-економічний університет*

Необхідність подолання кризових явищ в Україні, забезпечення стабільного соціально-економічного розвитку, ефективного функціонування важливих галузей національної економіки, реалізація суспільно-важливих проєктів за умови обмежених економічних